

1118728

בספרי התלמוד
הלכה בפני רבו
"יוזקן הבבלי" (?)
... יל סה יי

הלקת מחוקק.

(תולדות המחוקק הנצרי).

העתקה מתוך שלשה כתי עם פתח דבר והערות מאירות

פאת גרשם באדער הכהן.

(הוצאה שניה).

ה
כי
ינם
בן דא
תכתו

פתח דבר.

א.

הקדמה להקדמה.

בימים האלה, ימי הרת החכמה והתרבות והבקרת החפשיות, כבר אורו עיני כל ישראל להבין, כי מרבית הספורים שבספרי "תולדות ישוע" ברוים הם מלב אנשים שוגים ומשגים, ולא עוד אלא שהרבה מתכמי ישראל ואה"ע יבואו עתה במענת להד"מ על כל מה שנכתב על ישוע הנצרי עד היום כאמרם כי האיש הלוח לא היה ולא נברא. — ואף אמנם, כי מציאותו של זה בערפל התולתה ונפלגו אדותיו כל חוקרי קדמוניות ולא באו לידי ידיעה ברורה וחלוטה, מפני אשר קצרה יר אנשים החיים בזמנה הזאת לבא עד הכלית קורות ימי חייו איש שהיה לפני אלף ושמונה מאות שנה, ועבר מן העולם בלי השאר אחריו מקורים נאמנים הראויים לסמוך עליהם לחקירת תולדותיו, כי גם ספרי התלמוד וגם ספרי העונגליון לא יפצו אור על החשכה הרובצת על הענין הזה, כאשר אוכזת להלן; ולפיכך זה דרכי ופתגמי מעולם בענינים כאלה: ילך איש בשם אלהיו עד ובא לציון גואל, כי אנחנו אין מטרתנו להפנות אלינו כל באי עולם, יען אשר יורעים אנחנו כמה אמתים הם דברי הו"ל שאמרו: "קשים גרוי לישאל כספחת" (יבמות מ"ז א'), "הגרים מעכבים את הגאולה" (נדה י"ב ב'), וע"כ אין הפצנו לתקן עולם במלכות שדי ולהכניס גרים תחת כנפי שכינה כמעשי הנהו שליחי דמיסיונא, הספורים בסף כאפר לצוד בני ימים עכורים.

ב.

ספרי תולדות ישוע.

יש ספר "תולדות ישו הנצרי" שנדפס פעמים רבות באמסטרדם, ויש נדפס בירושלים בשנת ש"ע, ויש נדפס בעיר ליוודען אשר בהולנדיא בשנת הס"ה, ורוב דבריהם הנם דברים של שמות והבל, אשר הרפה לא איש משביל לשאת אותם על שפתיו, כי יספרו עליו מעשים שלא יאמינו, וישנא שלא נבראו, ואשר לא יזכרו ולא יפקרו לא בהעונגליון ואף

בספרי התלמוד והמדרשים, כמו למשל כי היה ממור וכן הגדה וכי הורה הלכה בפני רבו יהושע בן פרחיה, ואמו היתה ארוסה לבהור אחד ששמו "יוהנן הכבלי" (?) תלמידו של שמעון בן שטח ואף פרה באויר וכו', נוסף על מה שערכבו את ספורי התלמוד ע"ד שני אנשים שונים, אשר שם האחד "ישו הנוצרי" ושם השני "בן סטרא" (עי' להלן בפ"ג), וישימו בפיו מענות ומענות אשר מצאו בספרי וכותי הנצרים שנכתבו בימי הבינים וכו'. — ועוד יש אגדות דשמעון כיפא בבית מדרשו של דר. יעללינעק, שהן נוסחאות שונות של סוף ספר "תולדות ישו", ושם יספר מעשה של פטרוס השליה שהיה נצרי למראית-עין. וזה מקרוב נרפס ספר אחר באשכנז ושמו "תם ומועד", הכולל ספורי "תולדות ישו" בשניו דברים ובהשמטת מעשים רבים אשר סתירתם גלויה לעינים. כן ראיתי ביד אחד מרעי ספר "תולדות ישו" בכת"י הנעתק עפ"י הקורות איש נצרי ושמו יעקב יוסף האלמריקי (?), ואף שם הבל אחד גדול מהשני. גם בספרי התלמוד והמדרשים היו הגדות רבות שאמרו עליהן שהן ע"ד ישוע הנצרי, וע"כ השמיטום מבקרי הספרים מטעם הממשלה בשבט עברתם, ואין עוד זכר למו רק ברפוסים ישנים כמו וויניציא ואמשטרדם ורפוס ברלין משנת תרכ"ה, ובספרי "חסרונות הש"ס", "אמר השכתה" ו"השבת אברה".

וספרי זה אשר אנכי ניתן לפניכם היום העתקתי מתוך שלשה כתבי יד, אשר הראשון נכתב באמשטרדם בשנת רע"ו והשני בליוארנו בשנת שפ"ה והשלישי בקראקא בשנת תפ"א, שהשאל לי בטובו אחד מרעי היקרים שהנני מקריב לו בזה את קרבן תורתו. ועתה עלי להודות כי גם בכת"י הללו מצאתי הרבה דברים של שמות אשר חסתי על הניר ורנתי את דינם לגניזה, ואף על אותם הספורים שהשארתי אינני כופה את ההר בניגות להאמין בהם, ואינני מקבל עלי אחריות הדברים כי גישפנקא דאמת מונה עליהם, כי אינם אלא דברי אגדות בעלמא שאינם נופלים בתכנם משאר הספורים שבכל ספרי "תולדות ישו", ועל כגון דא כבר אמרו "אין למדין מן האגדות" (ב"ב ק"ל ב'), ומה גם כי לא כתבתי כל זאת לשם חזוק אמונה⁽¹⁾. ואת פני הקוראים היקרים אבקש, שכל מי שימצא מקום להעירני על הענין אשר לפנינו אם לשבט או להסר, ישלח דבריו אלי ואחזיק לו טובה הרבה, אף אראה לתקן את המעות עד המקום שהא ידי מגעת.

(1) ספ יב עלי להעיר, כי הניזכר אשר לנתי לעין בספרי התלמוד והמדרשים,

יב מהס מילחמי דנכוסה עם האגדות ע"ד "ישו הנוצרי" או "בן סטרא".

ישוע והתלמוד.

מאז היה ישראל לגוי על פני האדמה, נדרף הוא על צווארו על לא הכנס בכפו, ומאז אשר קבלו הגרמנים את הדת הנצרית, לכשו רדיפות היהודים צורה חדשה, כי תחת אשר נדרפנו עד העת ההיא בלי נתינת טעם ודין והשבון, יצדיקו עלינו את הדין כי כל זאת באִתנו בעמים של עונותינו, יען אשר ידינו שפכו דם איש שהיה בן אלהים ושמו „ישוע בן מרים“, ואנחנו נחפש בהפשׁש בכל ספרי זכרונותינו, למען נדע מתי עשינו את הדבר הרע הזה ויותר שלא נמצא כי שלחנו יד בבן אלהים, עוד לא נמצא את השם הזה על איש שנולד בשנת ג' תש"ס ומת על הצלב (מיתה שלא היתה נהוגה בישראל!) בשנת ג' השצ"ג לב"ע, ולא עוד אלא שהשם הזה לא היה נודע לחכמי התלמוד כלל וכלל, כאשר אוכיה להלן. ולא אנהנו בלבד סבלנו בעטיו של החטא הלזה שלא חטאנו, כי גם ספרינו הקדושים ה"ה ספרי התלמוד, שהם שארית פלישתנו בימי ענינו ומרודנו, גם הם נענשו ונקצצו, מפני שאמרו כי נאמרו במ דברי לעג ובזו על האיש הנ"ל. ואף אמנם הפשו ומצאו במ ישׁ „ישו הנוצרי“, איש קרוב למלכות ותלמידו של יהושע בן פריהיה שברה אתו למצרים (סוטה מ"א א, סנהדרין ק"ז ב' ¹), שהקדיה תבשילו ברבים (סנהדרין ק"ג א) ונסקל בירושלים בערב פסח (סנהדרין מ"ג א) עם חמשת תלמידיו (שם). ועוד שם אחר מצאו שם והוא „בן סטרא“ או „בר פנדירא“ (שבת ק"ד ב', סנהדרין ס"ז א), שנהרג בלוד כמסית לע"ז (או אולי כמורד במלכות בימי ברכוכבא), וע"כ העבירו תער על דברי התלמוד ומחקו ממנו את הדברים הללו, מפני שלא ידעו כי לא „ישו הנוצרי“ אשר חי יותר ממאה שנה לפני השבונם היה המחוקק, ואף לא „בן סטרא“ אשר חי יותר ממאה שנה אחר השבונם. וא"כ אך להנמס יקצצו את התלמוד, ולא עוד אלא שהיהודים בעצמם הושבים כי ידעו חכמי התלמוד את ישוע הנצרי, כי בן גם קלקלו השוטים בעלי „תולדות ישו“. ואלה אשר לא ראו את התלמוד מהרפוסים הישנים יחשבו כי היו

¹ צירושלמי חגיגה פ"ב ה"ב וסנהדרין פ"ו ה"ז איתא, כי המעשה הזה קרה לתלמידו של יהודה בן טבאי, וכבר עמד ע"ז החכם פ"האנקל בספרו דלכי המשנה. — אגב אעיר כי בין שהיה אותו האיש שידבר ממנו בתלמוד, תלמידו של יהושע בן פריהיה או של יהודה בן טבאי, אינו האיש ישוע הנצרי שעליו נאמר בהעוגניליון (יוחן ז' ע"ו) „איך ידע זה ספר והוא לא למד“. —

שם מעשים נוראים ונפלאים מהחוקק הנצרי, ולא ידעו כי בעלי התלמוד בכלל, יען אשר היו בכלל זפרס והיו רחוקים מכנסיות הנצרים אשר ראשית התפשטותה היתה ברומי ואיטליא, לא ידעו את הכנסיה הנצרית רק מפי השמועה בתור כת של אפיקורסים בישראל, ע"כ קראו אותם בשם "מינים". כמו שהיו קוראים לכל הכתות שאינן פרושים, ואל תשיבני מ"יום נצרי" (ע"ז ו' א, ויש גורסין שם "יום אחד"), כי יותר שהמלה "נצרי" יכולה להיות תקון סופרים אחרונים, עוד היה יום ראשון כשבת יום השביתה גם לעכו"ם כנודע מדברי הימים.

ד.

כתבי הברית החדשה.

אחרי אשר הראיתי לדעת כי לא ידעו חכמי התלמוד את השם "ישוע הנצרי", הנני לדבר גם דברים אחרים על ספרי הברית החדשה, אולם אין את נפשי לדת לעמקו של הענין הזה בבקרת רחבה, ע"כ יהיו דברי מעטים. למרות כל עמל החוקרים לא נודע עוד עד עתה מי הוא שכתב את ספרי העונגליון, ע"כ יסלחו לנו הנצרים האדוקים אם לא נאבה בקשיות ערפנו לסמוך על אמתתם, מדעתנו נאמנה שאינם כתובים בידי אנשים שראו בעיניהם גופא דעובדא היבא הוה, כאשר גם החכם המעתיק היראנימוס מודה בהקדמתו, כי מרקוס ולוקס כתבו את דבריהם מפי השמועה, ומה גם כי תלמידי ישוע היו רבים ככלם דגים פשוטים ולא ידעו קרא בספר, ככתוב (מעשי השליחים ד' י"ג): "ויהי כאשר ראו את בטחון לבו של פטרוס ויוחנן הבינו כי הדיוטים המה ולא בעלי חכמה", וע"כ אין כל ספק כי לא הניחו אחריהם מאומה בכתב. ואף גם זאת כי ששים היו ספרי המבשרים ומפני אשר סתרו כלם אהרדי בתולדות ישוע, כהעונגליון מתי ולוקס שהם שונים זה מזה וחכמי הנצרים נלאו בפתרון השנוים שביניהם, ע"כ לא נתקבלו מאבות הכנסיה אל תוך כתבי הברית החדשה, ואף על ארבעת ספרי המבשרים הנמצאים עתה בידינו יאמרו כי נעתקו ארבעים ושתיים פעמים טרם באו בדפוס בפעם הראשונה. ואף זאת נפלאה היא, כי המבשרים לא כתבו בשפת עבר רק בחרו למו את שפת "צעאוס" לבשר לישראל את בשורת גאולתם, וגם סגנון לשונם מוכיח שהיו כתובים זמן רב אחר הנצרי, כמו שיש אומרים שנכתבו בימי הקיסר קונסטנטיין אשר חי כשלוש מאות שנה אחר הנצרי, כי בכל מקום זכירו "כהנים גדולים" בעוד שלא היה רק אחה, ביחוד יוכיח סגנון לשון המבשר יוחנן שהוא כתוב אחרי ישיבת ניצעא (325 למנינם). וכי

לא נשמרו במהרתם והמעתיקים שלהו יר בלשונם, נוכל ללמוד ק"ו מספרי קדשינו הנשמרים בשמירה מעולה, ואעפ"כ יאמרו כי שלטו בהם ידי מעתיקים, ולא החוקרים החפשים בלברם אלא גם הרד"ק כתב כן בשם רב האי גאון (יהושע כ"א ז' ועי' גם בגליון ילקוט ח"א רמז תתנ"ה), ואם היה אפשר להיות כדבר הזה בספרי קדשינו, עאכ"ו בכתבי הברית ההרשה שהיו טמונים ימים רבים מעיני ההמון וקריאתם היתה אסורה לכל אדם.

ה.

דעותיו של ישוע הנצרי ופעלתו על בני דורו.

עתה אנופף את ידי לסקור בסקירה כללית על האיש ישוע הנצרי ופעלתו על בני דורו. רחוקה דעתי מדעת האומרים כי ישוע לא היה ולא נברא¹⁾, ואף מדעת האומרים כי עשה עצמו לאלהים כי בכל ספרי הגליונים לא נמצא שקרא את עצמו בשם אלהים, רק הוא כיחם את האלהות לאביו שבשמים וקרא לעצמו "בן אדם" ושליחו של מקום, וכל העם קראוהו עפ"י רוב בשם רב ומורה. ואם נחפוץ לדעת איך הביטו עליו בני דורו, נתבונן נא ונראה, כי יושבי הגליל היו עמי הארץ, ובהם היה ערב רב מכל הגוים, והיו נכרים בכל מקום בלשונם ע"י הברתם המושבת בלה"ק, וע"כ לא נפלאה היא השאלה "המנצרת תצא לנו טובה?" (יוהנן א' ט"ז) וכן תמהו "איך ידע זה ספר והוא לא למד" (יוהנן ז' ט"ז) ע"כ שמעו קרוביו ויאמרו כי יצא מדעתו (מרקוס ג' כ"א). ואף בתלמידיו אשר ראו את נפלאותיו לא מצא אמונה כנגד החרדל (מתי י"ז ב', לוקס י"ז ו'). — ואלה הרברים אשר למד את העם לעשות: הוא לא צוה להעלות עולות וזבחים, רק מצותו הראשונה היתה ע"ד סדר התפלה (מתי ו' ה'), ויהי שונא ללוקחים את הגרושות (מתי ה' ל"ב, לוקס ט"ז י"ח) ורוח סבלנות לבשה אותו נגד החוטאים וההוטאות ויקרב אותם באמרו כי אך החולים צריכים רפואה (מתי ט' י"ג, מרקוס ב' י"ח, לוקס ט"ז) ותלמידיו עברו על דברי תורה שבע"פ וילך אף הוא ויאכל עמם בלי נטילת ידיים (מתי ט"ז ב', מרקוס ז'), ויאמר כי לא הבא אל

¹⁾ ים חמנים רבים המטילים ספק בדבר אם היה איש בעולם שזמו "משה" אבל הכל יספה פיהם, כי מני לא ידע אשר עם בני ישראל שהיו מעשבים לפרעה במצרים היו נריכים למושיע ומנהל בסימון. חולם סס "ישוע בן יוסף" אין רזומו נכר לא בספר התולדה ואף לא בהשתלבות דהו (עי' בפרק שלאחר זה). ואדמה כי אלמלא משפטי"הדת וסרפה הכופרים (ל"ל יהודים), כבר היה נשכח שמו.

הפה יטמא את האדם כ"א היוצא מן הפה (מתי ט"ו י"א, מרקוס ז') ועל שחלל שבת כפרהסיא אמר כי השבת נעשה בשביל האדם ולא האדם בשביל השבת (מרקוס ב' כ"ז). וכך היא עמדתו נגד הגוים, כי אמר שהישועה מן היהודים היא (יוחנן ד' כ"ב), ויזהר לתלמידיו "בהתפללכם אל הפמפטו בנוים" (מתי ו' ז'), אל תדאגו לאמר מה נאכל כי את כל אלה מבקשים הגוים (שם ו' ל"ב), ויען לנכרית אשר בקשה את ישועתו: "לא טוב לקחת לחם הבנים ולהשליכו לצעירי הכלבים" ¹.

ו.

השתלשלות הדת הנצרית.

אחרי כל הדברים והאמת האלה הנני להראות, כי אעפ"י שאין דעתי נוטה אחרי האומרים כי ישוע לא היה ולא נברא, בכ"ז מודה אני כי אך למותר הוא בהשתלשלות דתו, יען אשר אין רשומן של מצותיו נכר בכני עמו ולא יעשו כאשר צוה אותם, וארמא כי לוא קם עתה מקברו וראה את כל המעשים אשר יעשו כהנו בשמו תחת השמש, כי אז אמר: "אמותה עוד הפעם אחרי ראותי כל אלה!"—המצוה "ואהבת לרעך כמוך" שהיא לפי דבריו כל התורה והנביאים קיטו במשפטי הדת ובשרפת הכופרים (רצ"ל יהודים) וברדיפות הרשות דמתקריין "אנטיסע" מיטיזמוס". בהשליכנו מבט חורר על העת ההיא נראה, כי היתה עת התסיסה לעובדי גלולים ורבים ממלכיהם ושריהם נכנסו בבריתה של היהדות ובאו לחסות תחת כנפי השכינה כמו הילני המלכה ובנה מונבו (ועי' גם במעשי השליחים ח' ל'), וכשבא פולוס לאתינס לבשר את בשורת הגאולה כבר מצא שם מזבח לאל הנעלם (מעשי השליחים י"ז כ"ד). אולם אמונת השלוש כמו שיאמינו בה בימים האלה היא אמונה מקודשת מאבות הכנסיה המאחרים והיא מתנגדת גם לרוב דברי הברית החדשה, אשר מהם נראה כי האב והבן ורוח הקדש אינם אחד רק שלשה, (עי' מתי י"ב ל"ב, מרקוס ג' כ"ה כ"ט, שם י"ג ל"ב), ובתפלה שלמד ישוע אותם צוה להתפלל להאב ולא להבן ורוח"ק. ואעפ"כ אין האמונה הזאת חדשה תחת השמש, כי גם המצרים הקדמונים האמינו בה ויהיו עובדים לשלשה אלהות: אַזורים (אב), איזיס (אם), האַרְאָס (בן).

¹ כאן מחאה גלויה נגד דעהו של החכם דעגאן הרונה להוכיח, כי הסר ישוע את צרכיו עם סוהדות ודוחו היתה זרה לה מפני אשר למדונו שרצה לבטל את המצוות המעשיות, לא חדל לבקר את עמו על פני כל עמי הארץ כמו שגראה מדבריו האלה.

ודרך עבודת האלהים הלזו, כפי מה שיעברו כימים האלה גם היא אינה
הרשה, כי כבר עברו לאלהים שנולד מבתולה בלי זיוג איש ואשה, זמן
רב טרם שנולד ישוע. גם תבנית השתי וערב כבר היה קדש בעיני
מקצת יושבי הודו הרבה שנים טרם שנולד הנצרי. ולדעתי כך היתה
השתלשלות הדת הזאת, השליחים ראו כי אין שומע להם מבני, וילכו
להכניס את הגוים כבריתם, ותהי ראשית הנחתם להאחרונים מצות מילה
(עי' מעשי השליחים פט"ו); ושאר המצות שנהג בהן ישוע קלות ראש מוכן
מאליו כי תלמידיו התירו אותן לגמרי, כמו שמספר במחזה שראה פטרוס
(מעשי השליחים פ"י ופ"א). לדעתי היו הנצרים הראשונים מכת השמרונים
(עי' מעשי השליחים פ"ח) שהיו נבדלים מישראל, ומהאדומים שהתיהדו
בימי יוחנן הורקנוס הראשון. ושני העממים האלה השליכו מעליהם את
טורה הדת הישראלית עם מצותיה הרבות ברצון טוב ויבחרו להסתופף
בצל הדת החדשה שאין בה אלא אמונה בלי מצות, וכך כתבו הרמב"ן
הר"ן והרד"ק שהרומיים קבלו דת ישוע מפי כומר אדומי, לפיכך יקרא
להם אדום, וכן גם תרגומו של "בת אדום" — רומי דמתכניא באיטליאה.
ויש אומרים כי כשברחו שליחי ישוע ותלמידיו מירושלים הלכו לארץ
אדום ויכניסום ברתם, כלומר שהלכו לבשר בשורת הגאולה והתמורה
בתוך בני אדום אשר גאלה נפשם בהדת הישראלית, אשר קבלו אותה
באונם, — והמה נכנסו ברצון טוב כבריתה של הדת החדשה.

גרשם באדער הכהן.

היו ימים לבני ישראל שהיו נגשים ונענים תחת יד מושלים אכזרים ושרים עריצים מררו את הייהם, וימים כאלה היו בהיות ממלכת רומא מושלת בארץ יהודה, מלכות רשעה וכל שריה ומשרתיה רשעים. ובעת צרה ליעקב ההיא צעקו בני ישראל לאלהיהם שיצילם ממצוקותיהם, ורבים מהם בללו את כל ימיהם בצומות ובתפלות ויָנְזְרו מכל תענוגי העולם הזה, וכל מעינם שמו בתקות הגאולה וביאת המשיח, ויקוו יום יום על המלאך הגואל אותם מכל רע, והרבה חכמים היו אומרים לפי מה ששערו בהשבוניתיהם, כי באותו הזמן גשלו שבעים השבועים שאמר המלאך לדניאל, ע"כ נקל היה בימים ההם לכל מי שרצה לשול שם נביא ומשיח להשיגו. ובימים ההם קם איש אחד באחת מערי כנר הירדן ושמו יוחנן ונקרא המטביל ע"ש סופו. זה האיש יוחנן היה מהנזירים מכל תענוגי בשרים, ויהי לבוש שער גמלים ואזור עור במתניו ומאכלו הנבים ורבש היער ויקרא לתשובה ולטבילה ולצעקה. ויצאו אליו אנשים מירושלים ומיהודה ויטבלו על ידו בירדן ויתודו על חטאתיהם. ובעת ההיא היה איש אחד בעיר נצרת אשר בארץ הגליל ושמו יוסף פנדירא ושם אשתו מרים⁽¹⁾. בימים ההם יצאה דת מאת הקיסר אוגוסטוס לספור את כל יושבי תבל⁽²⁾, וילכו כל יושבי ארץ יהודה

⁽¹⁾ בספר "חולדות ישו" ד' אמסטדס יספר, כי מרים אמו של ישוע היחה בת אלמנה וכשגדלה קדשה אמה לבחור אחד ששמו "יוחנן הבבלי" וכו' אבל בתלמוד אין כל רמז מיוחנן הבבלי הזה ולא זכר שמו, ובל"ס נתחלק לו סם יוחנן המטביל בשם יוחנן הבבלי, כי זה המטביל לא הזכיר כלל, והוא זכר ביוספון לעברים ספר חמישי פמ"ה.

⁽²⁾ עפ"י הדברים האלה נראה שגולד ישוע צימיו הקיסר אוגוסטוס אשר צימיו מלך הורדוס הגדול על ישראל, וכן גם יכתבו כל קוראי הדורות וכחצי זכרונות באזה"ע. אבל לי נראה שכל זמן שהיה הורדוס חי לא היחה מלכות רומי יכולה למנות את ישראל, ע"כ מן ההכרח היא שגולד אחר מותו. ובס' "חולדות ישו" ד' אמסטדס יספר, כי לדת ישוע היחה צימיו ינאי המלך וצימיו יחושב בן פרחיה, כדאיחא בסוטה מ"ז א' סנהדרין ק"ז ב' וירושלמי סנהדרין פ"ג ה"ט, שיהושב בן פרחיה דחף לו לישו הגוצרי בשתי ידיו. ובס' "חולדות ישו" ד' לידען יספר שגולד צימיו הורדוס. והיוספון כתב שנה ראשונה למלכות ינאי גיסו של שנתון בן שנת, וע"י בסדר הקבלה להראב"ד ובנמח דוד. כך

והגליל ירושלימה להתפקד שם, ויעל גם יוסף מעיר נצרת להתפקד עם אשתו והיא הרה, ויבואו עד בית להם יהודה⁽¹⁾. והיה בהיותם שם מלאו ימיה ללדת⁽²⁾, ותלד את בנה הבכור ותחתלוהו ותשכיבהו באבוס הגמלים, כי לא היה להם מקום במלון. ויקרא יוסף שם בנו אשר ילדה לו אשתו ישוע. והיה לתקופת הימים קם ויקה את אשתו ואת בנו וילך לו מעיר מגורי אבותיו, עד אשר בא לאלכסנדריא של מצרים וישב שם ימים רבים⁽³⁾.

ב.

ויהי היום ויצא ישוע מאלכסנדריא ויבא ירושלימה אל תוך המקדש ושם היתה אבן מימיות הנביאים הראשונים והיתה נקראת "שתייה"⁽⁴⁾, ועל האבן ההיא היה הקוק שם המפורש, ומי שלמד אותו וידע את סודו לסדרו על קלף כשר, היה בידו לשדר המערכות לדהות מתים ולעשות כל מה שלבו הפיץ⁽⁵⁾. והאיש ישוע בהיותו בבהמ"ק העתיק את סדר

סותרים אליו את אלו, וע"כ רוצים בעל סה"ד ושלמה הקבלה והנחתון להוכיח שני ישוע היו (וע"י בספר "דאם עוואנגעליוס מאטהעאי" מאת ד"ר ליפא). אולם לא חכמי ישראל בלבד נפלגו בדבר הזה, כי גם כל חכמי העמים לא ימצאו בו ידיהם ורגליהם ולא יוכלו לדעת את שנה לדתו ומוחו וכמה היו ימי שני חייו, וכל הדברים יגיעים.

(1) לדעת האומרים כי ישוע נולד אחרי מות הורדוס, עיר "בית לחם" זו היא בנחלת שבט זבולון (יהושע י"ט ע"ו), ונעה ההיא היתה בגליל צרויה אשר בגליל (ירושלמי מגלה פ"א), והשר שהיה ממונה שם היה שמו הורדוס אנטיפס (ע"י להלן בפ"ה).

(2) חג הלידה יחוגו ביום כ"ה לדענעמבער והיום הזה היה חג לעובדי החמה. עוד יאמרו כי יום לדתו היה ביום ראשון בשבת, אבל הרד"ק חשב ומנח כי בשנה ההוא חל יום כ"ה לדענעמבער ביום השבת.

(3) ע"י שבת ק"ד ב' ד"ה בן ספרא ובפירס"י והוס' שם.

(4) ע"י יומא ע"ג ב' וסנהדרין כ"ו ב', וביומא ל"ד ב' איתא: אבן שהיה שממנה הושחת העולם. וע"י עוד חולין ז"א, הנחומא ויקרא סי' י"ח ופרקי דר"א פ"י. והאבן הזאת קבועה עד היום בבית חפלה הישמעאליים העומד במקום המקדש (קמארמקשעע) ואין עליה שום כתובה.

(5) ע"י מ"ר קהלה על הכתוב "גם את העולם נתן בלבי", ולפי הירושלמי יומא פ"ג היו כמה הנאים ואמוראים שידעו את שהמ"ס, בראשונה היה נמסר לכל אדם, ונשכחו הפירוש לא היה נמסר אלא לכשרים, וע"י המיד ל"ו ב' וקדושין ע"ב א'. וכן

הצרוף על קלף כשר ויעש נפלאות רבות לעיני רואים⁽¹⁾, עד שקבץ אליו הרבה מקלי הדעת שבישראל, ויפתח את פיו לאמר: איך נואלו כל יודעי להגיד עלי כי בן יוסף פנדירא אנכי, כי האלהים הוא אבי ואני בנו⁽²⁾, ואמי לא ילדה אותי ע"י משכב זכר⁽³⁾, ועלי אמר דוד: "ה' אמר אלי בני אתה אני היום ולדתך"⁽⁴⁾. ויאמרו אליו המאמינים⁽⁵⁾: תנה לנו אות או מופת כי בן אלהים אתה ונשתחוה ונודה לך סלה. ויצו להביא לפניו איש פסה ונכה רגלים מבטן אמו אשר לא נסה הצג כף רגלו על הארץ, ויאמר: "הנה עיניכם הרואות כי האיש הזה פסה הוא וארפא אותו לעיניכם". וילחש על הפסה ההוא, רק שפתיו נעות וקולו לא נשמע, וירפאהו וילך על רגליו אנה ואנה כאחד האדם. ויביאו אליו איש צרוע מכף רגליו ועד ראשו, ויעש לו כמעשהו הראשון ויאסוף אותו

האי גאון הסיב על ששאלוהו אם יש פעולה בשמות הקדש לעשות מה שלא יתכן לעשות אלא ע"י אלה, ככל אלה הם דברים בטלים (הוצא בספר טעם זקנים ז' י"ד, ופ"ו) אהל יוסף על הראב"ע שמות י"א, ובארך יותר בס' נשנה פענח). וכן ילעג הרמב"ם בספרו מורה נבוכים ח"א פ"א ופס"א לפעלת השמות.

⁽¹⁾ כעין זה ע"י ילקוט חכה: חנמאל דוד ירמיה השביע מלאכי השרת בשם והוריקן בכלי זיין על החומות, כיון שראו הכשדים כן ברחו, עד ששנה להם הקב"ה שמוהיהם והעלם לרקיע וכו'.

⁽²⁾ ע"י בירוסלמי בבה סיפ"ו ודב"ר ובקהלת רבה בפסוק: יש אחד, זה הקב"ה ה' אלהינו ה' אחד, ואין שני ודאי, גם בן וזה אין לו ומרוב תביעותו לישראל קראם בני בכורי, ע"ש. וע"י עוד בהחומא בהעלקך סי' ע"י ובדב"ר פ"ב סי' כ"ד.

⁽³⁾ ע"י פענח רזא פ' חזריע ובס' עץ הדעת טוב, ששניהם מחנכאים בסגנון אחד וז"ל: אשה כי תזריע וילדה זכר וכו', ומכאן הוציאו המינים שאשה אשר תלד בלי שכבה בעל אינה טמאה כלל וכו', והמה יאמרו כי אלהיהם נולד בלי שכבה בעל וכו', ואי אפשר לאשה שתלד בלי שכבה בעל, כידוע לבעלי חכמת הנחות ומבואר בדברי הראב"ע וכו'. ובס' פענח רזא מסיים שם תשובה למינים שפוקרים למינות באשה כי תזריע וילדה זכר שירמוז אל אשה שהזריעה וילדה בלי שכבה בעל וכו', ע"ש.

⁽⁴⁾ בשו"ט תהלים מ"ב: בני אתה, בן לי אתה אינו אומר אלא בני אתה, כעבר שבושה לו רבו קורח רוח ואומר לו אנה מחבב לך כבירי, ומכאן תשובה לאומרים יש לו בן.

⁽⁵⁾ אלה הנקראים מינים בפי חז"ל ובלשונם "יודענכריסטען", ומין ר"ת: "מאמיני ישוע נגרי". והחכמים קראו בשם הזה לכל הכתות שאין פרושים, וע"י רש"י סוטה מ"ט ב', רש"י חגיגה ה' ב' ורש"י ר"ה י"ז א' ד"ה המינים.

מצרעתו. אז ענו כל אלה אשר התקבצו אליו לאמר: "בן בן אלהים אתה!" ויפלו על פניהם ויקרו וישתחוו⁽¹⁾. ויסב ישוע בכל הגליל וידרוש בבתי הכנסיות וירפא כל מחלה וכל מדוה בעם. ויצא שמעו בכל ארץ סוריא ויביאו אליו את כל החולים המענים בכל חלאים ומכאובים ונכי אברים וירפאם. וילכו אחריו המונים המונים מן הגליל ומירושלים ויהודה ומעבר לירדן. ובכל יום ויום התלקטו אליו אנשים רבים אשר בהפקרא ניהא להו מחללים את השבת ובוועמים במצות ישראל⁽²⁾, ואף הוא בעצמו אכל משלהן מוכסים והטאים. ובני ישראל שמעו את כל המעשים האלה ויהרדו איש אל אחיו. וישלחו אליו אנשים לחקור ולדרוש אחריו, למען ידעו מה טיבו של עובר זה, ויבואו האנשים אליו וישאלוהו לאמר: "באיזו רשות אתה עושה אלה?" ויען להם: "כרשות אבי שבשמים אשר שלחני!" וישובו השליחים ויספרו את כל אשר דבר. אז נבהלו אלופי חכמי ישראל ורעדה אחותם למשמע אזניהם וילכו בפחי נפש, כי יום אחר יום התלקטו אנשים אל עדת ישוע ואש המחלוקת בערה באין מכבה.

ג.

וילך אותו האיש עם סיעתו הלך ונסוע בגליל העליון ותנכר שם ירו מאד, וישלחו חכמי ישראל ויקראו למאמיניו ואמרו אליהם: "מהרו ולכו אל ישוע ובה האמרו אליו: הנה שמענו את שמעך מפי השליחים שבאו אליך לגליל העליון, ועתה חושה אל תעמוד ובא אלינו כי כבר נכבדך". ויהי כשמוע ישוע את הדברים האלה מפי הרצים אסף את כל מהנהו ויבא ויעמוד לפני חכמי ישראל, ובטרם בואם בקשו החכמים רצון מה' שיגלה לעיניהם פועל פעל האיש הזה. וישמע ה' לקול תפלתם ושועתם באה לפניו ותאורנה עיניהם וירעו כי למד אותו האיש לצרף את השם ועל ידו יעשה את כל המעשים. ויסכימו כלם להתיר לת"ה אחר שהוא ילמוד ג"כ לצרף את השם, והוא ילחם נגד אותו האיש ונגד כל עמו. ויתנו עיניהם באיש אחר ושמו יהודה ויגזרו עליו שישמע לקולם בדבר הזה. מיד נכנס יהודה לפני ולפנים ולמד צרף שם המפורש. ויבא

⁽¹⁾ עיי' בסענה רזא סי' ראש בדי' שאל מין אחד את היר נתן צ"ר משולם סנה חריכת הגלות ועיי' ס' חזות קשה דף ל"ב ב' וספר כד הקמח אות גאולה ומדרש תלפיות ענף אדום.

⁽²⁾ כי קטפו מלילות בשבת ויזלזלו בנטילת ידים וכו', ועיי' בפסח דבר ובספרי המבשרים.

ישוע עם כל ערתו והחכמים עם כל ערתם, וישבו החכמים אל מול פני ישוע וכל עדרו. אז פתח אותו האיש את פיו ויאמר אל החכמים: „עלי אמר משה: נביא מקרבך כמוני יקום לך ה' אלהיך אליו תשמעון!“⁽¹⁾ ויוסף לאמר: „המעט מכם האותות והמופתים אשר עשיתו עד הנה, עוד אעשה זאת כי אעלה לעיניכם אל אבי שבשמים!“ ויענו החכמים ויאמרו: „אין כל אותותיך בענינו ולא כלום, כי על כגון דא כבר הוזהרנו מפי הגבורה לאמר: כי יקום בקרבך נביא וכו' ובא האות והמופת וכו'“⁽²⁾. ויפרוש אותו האיש את כפיו וידא על כנפי רוח כאשר ידא הנשר⁽³⁾, וכל העם רואים ומתפלאים הפלא ופלא. ויאמר איש אל רעהו: „הלא זה הוא בן יוסף החרש מנצרת אשר אנחנו ירענו אותך, הלא אמו מרים ואחיו יעקב, ויוסי ושמעון ויהודה וכל אחיותיו כלם אתנו הם, ומאין אפוא בא לו כל זאת?“ מיד רמוזו חכמי ישראל להאיש יהודה ויעל גם הוא אחריו ויעבור לפניו ויגבה ממנו ויחזק בו ויפילו על הארץ, ואותו האיש עמד על רגליו להזכיר את השם ויעף ויפיל את יהודה על הארץ. כן עשו זה לזה וזלזל, זה קם וזה נופל, ולא הראה אחר מהם התגברות על השני. אז עלה יהודה ויעף ככתחלה, ואותו האיש עלה אחריו כפעם בפעם, ויתעב יהודה את אותו האיש ויפלו שניהם ארצה. ויהויקו חכמי ישראל באותו האיש בציצת ראשו ויענו קול רם לאמר: „אם בן אלהים אתה הראנו את אותותיך!“ ויתחזק אותו האיש לעשות אותות לעיניהם ולא יכול, כי סר צלו מעליו. ויאמרו אליו: „מהר וקרא אל האלהים אם בנו אתה ואל תתמהמה פן נכך נפש ונשפוך דם נקי הנם!“ ויען אותו האיש: „מי יקום לי עם מרעים מי יתיצב לי עם פועלי אויב.“⁽⁴⁾

(1) עי' פענח רזא פ' ראה בד"ה נביא מקרבך כמוני.

(2) עי' פענח רזא פ' ראה בד"ה ובא אליך האות והמופת.

(3) כעין זה עי' וילקוט פ' מטות רמז תשס"ט ותשפ"ה וילקוט בראשית רמז ל"ה.

(4) בספר „חולדות יסו" ד' אמשטרדס יספר שכל קורותיו של ישוע היו בימי הלילי המלכה אשה ינאי הנקראת ג"כ אלכסנדרה, והיא מלכה אחרי מות אישה, וזנה היה מונבז המלך הנקרא ג"כ הורקנוס שהלכו הורדוס וכו' (ועי' יוסיפון פ"א). וכל מי שזדע פרק בדברי הימים יכיר וידע אה הערבוזיא שיש כאן, כי אלכסנדרה אינה הלילי והורקנוס אינו מונבז, כי הם היו גרי נדק שגהניו, כמו שהוכיח הרע"ז מן האדומים בספרו מאור עינים פני"א ופנ"ב.

מיד הוליוכוהו ונתנוהו בבית הסהר אשר בטבריא, ויתקבצו מאמיניו לרוב לפני בית הסהר ויבקשו התבולות להצילו משם ולא יכולו. אז נכנעו תחת יד החכמים וגם אותו האיש נכנע מלפניהם ויאמר: "הנני בידכם עשו בי כטוב בעיניכם", ויעמוד שם קשור יום ולילה עד הצות. ויהי רעש גדול מאד בין תלמידיו משמיעים קול לעמת החכמים, ובתוך כך צלחה בודי אותו האיש לברוח ולהמלט מבית הסהר ויגיע לאנשיו לפני הג הפסה ובאותה שנה הל פסה בשבת, ויאמר לתלמידיו: "בואו ונעלה ירושלימה!" ויקמו כלם ללכת ירושלימה והוא רכב על התמור, ובבואם לפני שער העיר התקבצו אליו רבים ממאמיניו מורעים ומשתהווים לו אפים ארצה וקוראים לפניו: "ברוך הבא בשם ה'!" ויאמר להם: "עלי נבא הנביא: גילי מאד בת ציון, הריעי בת ירושלים, הנה מלכך יבא לך, צדיק ונושע הוא, עני ורוכב על החמור!" ויצו ישוע לכל ערתו שיעשו להם כלם בנדים לבנים ותמונה אחת להם, כדי שלא יכירו בין איש לאיש, וישבע את כלם בשבועת האלה ובאמונת עשרת הבריות, שלא יגלו אותו כי הוא זה. ויעשו כן כאשר צוה אותם, ויעשו להם בנדים לבנים מכף רגלם עד ראשם והכל בצבע אהר ובתמונה אחת בלי שום היכר. וילבשו כלם את הבגד ממעל לכל בנדיהם ויבואו העירה, וישוע הלך אל בית שמעון המצורע אשר בבית היני⁽¹⁾ מהוץ לעיר, ללון שם. ומחרת היום ההוא נכנס עם כל עדתו בתוך הכאים לבהמ"ק לעשות את הפסה במועדו. והחכמים בראותם את העדה הזאת הבינו כי עדת ישוע היא ובוראי גם הוא בתוכם, ויצאו אל כל שערי העזרה שלא ימלט אחר מהם עד אשר יכירו את ישוע בעצמו לתפשו חיים, ויחפשו אחריו ולא הכירוהו. ובין אושי ישוע היה איש אחד ושמו יהודה בן שמעון איש קרוית, שהיה מפקפק באמונתו וחפץ מאד למסור אותו אל השומרים למען יתפשוהו ויראה מה יהא בסופו⁽²⁾. ויבא האיש בסתר אל אחד השומרים ויאמר: "אנכי מעדת ישוע וגם הוא בינינו ואני זה חפצי

(1) ע"י פסחוס ג"ג.

(2) מעשה האיש הזה שמסר את ישוע להיודים (ככתוב גם בהענגליון) אך למוחר הוא, כי אי אפשר שלא היו יודעים את ישוע אחרי כל אותותיו ונוסתיו אשר הראה וכל למודיו ודרכותיו בבתי הכנסיות; אבל לפי מה שספך פה כי התעטפו בבגדי לבן ולא נכר איש מפני רעהו. היו היהודים נזיפים למוסר אם לא רצו לחסו את כל העדה ולעשות מהומה ומבוכה בקרב בית ישראל, בשעה שהרומיים שלטו עליהם מן החוץ ובקשו להם שעה מוכשרת להתגולל ולהתגפל עליהם.

למסרהו לכם, אבל למען לא אהיה כמחלל את שבעתי אשר נשבעתי לישוע ואת אעשה, בעברי לפני ישוע אקוד לפניו קידה אחת קטנה, כאלו לכבודו אני הם, והיה האיש אשר אקוד לפניו הוא ישוע בעצמו וכטוב בעיניכם עשו, ואני אהיה נקי מה' ומישראל!" ויעש יהודה כאשר אמר ויעבור לפני אותו האיש וקוד לפניו קידה אחת, והשומר שמר את הדבר ויתן אות להכמים, ויבואו עליו פתאם ויחויקו בו ויאמרו אליו: "האתה זה עוכר ישראל? הראה את אותותיך ואת נפלאותיך איך תציל אותך מדינו!" ויבהל אותו האיש עד מאד מפני החכמים ותלמידיו רצו להצילו ולא יכולו. וידע אותו האיש כי כלתה אליו הרעה מאת החכמים להמיתו ויפתה את פיו לאמר: "עלי אמר דוד: עליך הורגנו כל היום, ועליכם נאמר: נביאיך הרגו בחרב." אבל הם לא רצו להרגו ויצו להביאו לב"ד והעמידו עדים שהוא מסית ומדיה⁽¹⁾. אז עינו בדינו להסקל, כדכתיב "וסקלתם אותו באבנים ומת", ולתלותו אה"כ על העץ, כדון כל הנסקלין נתלין, ולא גמרו דינו עד למחר כרת. והקול נשמע בכל ירושלים וחוצה לה לאמר: "ישוע בן יוסף פנדירא הנצרי יוצא להסקל על שהסית והרדיה את ישראל ואה"כ יתלו אותו על העץ!" ובעיני אותו האיש לא היתה אימת המות השובה מול הרפתו בעיני תלמידיו שראו את משיחם יוצא להסקל. ויען ויאמר בקול רם לאמר: אישישה אלי גיל ואשמהה כי אמצא קבר ואז תגלה מלכותי על כל העולמ, וזה לכם האות כי אחר שלשת ימים לקבורתי תבואו אל קברי ולא תמצאוני, כי אעלה לישב לימין אבי שבשמים⁽²⁾. ויצו החכמים לכפותו אל העמוד, והיו כפות שם עד יום המהרת לגמור דינו, ויתקבצו רבים מעדתו עד אין מספר ויפלו על שר בית הסהר, ויתירו את ישוע מטאסרו ויברחו עמו ואין רורף אותם. ויטהר אותו האיש ויאמר: "הורידו אותו הבורה למהר עצמי ממקרה לילה!" ויורידוהו הבורה על שפת הירדן ויטבול ויעל ויצו לכל עדתו שיעשו להם כתנות בד לכסות מכף רגל ועד ראש ורק שני נקבים נגד מאור העינים, כי היה ירא שמא ירדפוהו החכמים, ואל תלמידיו אמר כי מלבוש כזה גורם פרישות ד"א; ויעשו התלמידים כאשר צום. וכאשר טבל במים החל שם המפורש לפעמו כבתהלה, ויאמר לעדתו: "ראו את הפלא אשר אעשה לעיני כל ויראו שונאי ויבושו כי הושיעה לי ימיני, ויצו להביא לו אבן וגללו אותה על יד הירדן, והאבן הזאת היתה כדי להזויק שלשה בני אדם, וישבו כלם על האבן כחמשת אלפים איש

(1) עי' סנהדרין ס"ז א' וירושלמי סנהדרין פ"ז.

(2) עי' בלקוטי מדרשים נד ר"ז.

מלבר הנשים והמף, ותלך האבן על פני המים. ויקה המשת בכרות להם ושני דגים ויפרוס ויתן את הלהם לתלמידיו והתלמידים נתנו לעם, ויאכלו כלם וישבעו וישאו מן הפתותים הנותרים שנים עשר סלים מלאים. גם לחש אל הים והנה לפניהם מלבושים נאים וכתקנים, כי כאשר עלה מהמבילה היה לאל ידו לעשות כל מה שרצה בצדוף שם המפורש. ויקרא אליו את תלמידיו ויתן להם שלטן על רוחות הטומאה לגרשם ולרפא כל חלי וכל מרדח. ובשמוע החכמים שחזר לסורו ויצר להם מאד ויתעצבו אל לבם אשר המתינו לו אז ולא עשו בו משפט, וינעצו איך לתפשו גם עתה.

ה.

וישלחו החכמים אל יהודה איש קריות לאמר: "עליך עינינו שתמסור לנו את רבך ומלבר שברך הצפון לך מאת המקום תקבל מאתנו מנה אחת אפים". ויען יהודה: "הנני למצותכם ורצונכם אעשה", וישקלו לו החכמים שלשים כסף. וילכו חכמי ישראל אל מקום מושב ישוע ועדתו מעבר לנהל קדרון, וכבואם שמה נפל יהודה על צוארי ישוע ויקרא קול גדול: הנה משיח ה', אותו נעבוד כי הוא אבינו מלכנו! ויחבקו וישקו. וכל הגדוד ומשרתי הכהנים והחכמים שעמדו שם בגרות ובלפידים ובכלי נשק, כאשר שמעו את קול יהודה לאמר כי הוא זה, קמו מעבר ההר ויקפצו אליו בהמת כהם ויקשרו ידיו ורגליו ויביאוהו ירושלימה וכל סיעתו אתו. וישאלהו הכהן הגדול¹: "האתה הוא המשיח?" ויאמר: "אני, ואתם תראוני יושב לימין הגבורה ובא עם ענני הכבוד!" ויהי כשמוע הכהן הגדול את דבריו ויקרע את בגדיו ויאמר: "הוא מגדף ומה לנו לבקש עוד עדים לדבר, איש מות הוא!" וירוקו בפניו ויכוהו באגרוף ואחרים הכוהו על הלה, ויאמרו: "הנבא לנו מי חכה אותך!" ויאסרו אותו ויוליכוהו משם וימסרוהו אל פונטיוס פילטוס ההגמון, וישאלהו ההגמון לאמר: "האתה הוא מלך היהודים?" והחכמים הגידו לפני פילטוס את כל מעשיו וישוע לא ענה דבר. וכשמוע פילטוס כי איש גלילי הוא ממשלת הורדוס שלח אותו אל הורדוס, שהיה גם הוא בירושלים ביום ההוא, ויבו אותו הורדוס ויהתל בו, וילבישהו בגד של זהורית וישלחהו אל פילטוס. ויקחו אנשי הצבא אשר לפילטוס את ישוע ויביאוהו אל בית המשפט, ויאספו עליו את כל הגדוד ויפשימו את בגדיו

¹ כך כתוב גם בספרי המנצחים, אבל כל אלה נכחו, כי כתיבו הגדולים לא

היו אינקוויזיטורים.

ויעטפוהו מעיל ארגמן, וישרנו קוצים לעמרת וישימו על ראשו וקנה בימינו, ויכרעו לפניו ויתלוצצו בו לאמר: "שלום לך מלך היהודים!" וירוקו בו ויקחו את הקנה ויכוהו על ראשו, ואחרי התלוצצם בו הפשיטו מעליו את המעיל וילבישוהו את בגדיו ויוליכוהו להתלות. וישימו את דבר אשמתו כתוב ממעל לראשו בכתב יוני ורומי ועברי: "זה ישוע מלך היהודים!" וארבעים יום אחר יום העבירו כרוז לאמר: ישוע הנצרי יוצא להסקל על שהסית והדיח את ישראל⁽¹⁾, וכל מי שיוודע עליו זכות יבא וילמד עליו זכות, ואין פוצה פה ומצפצף למצא לו שום זכות, וישארו בכחנה ישוע המשה תלמידים ואלה שמותם: שם האחד מתי ושם השני נקי והשלישי נצר והרביעי בני והחמישי תודה⁽²⁾. ויאמרו: "היש להפש עוד אחר זכות? הלא מעשיו הנוראים והנפלאים המה עדי זכותיו". והכמי ישראל בשמעם את דבריהם הבינו, כי מתלמידיו המה ומעדתו, ויברקו אחרי מעשיהם וימצאו שהם היו המסיתים הראשונים להדיח את יושבי עירם אחר ישוע. ויאמרו להם החכמים: "דעו כי בני מות אתם, וכמות רבכם כן תמותו גם אתם!"⁽³⁾. אתוהו למתי ויאמרו אליו: "התורה כי מות תמות!" ויען ישוע: "וכי מתי ימות? ועליו נאמר: מתי אבא ואראה פני אלהים". ויענו החכמים: "איך, מתי ימות! דכתיב: מתי ימות ואבד שמו"; סקלוהו באבנים ומת. אתוהו לנקי ויאמרו אליו: "התורה כי מות תמות!" ויען ישוע: "וכי נקי ימות? ועליו נאמר: ונקי וצדיק אל תהרוג". ויענו החכמים: "איך, נקי ימות! דכתיב: במסתרים יהרוג נקי"; סקלוהו באבנים ומת. אתוהו לבני ויאמרו אליו: "התורה כי מות תמות!" ויען ישוע: "וכי בני ימות? ועליו נאמר: בני בכורי ישראל". ויענו החכמים: "איך, בני ימות! דכתיב: הנה אנכי הורג את בנך בכורך"; סקלוהו באבנים ומת. אתוהו לנצר ויאמרו אליו: "התורה כי מות תמות!" ויען ישוע: "וכי נצר ימות? ועליו נאמר: ונצר משרשיו יפרה". ויענו החכמים: "איך, נצר ימות! דכתיב: ואתה השלכת מקרבך נצר נתעב"; סקלוהו באבנים ומת. אתוהו לתודה ויאמרו אליו: "התורה כי מות תמות!" ויען ישוע: "וכי תודה ימות? ועליו נאמר: מזומר לתודה". ויענו החכמים: "איך, תודה ימות! דכתיב: זובה תודה יכבדני"; סקלוהו באבנים ומת. אתוהו לאותו האיש⁽⁴⁾ ואותו היום היה ערב פסח והוציאוהו לבית

(1) ע"י סנהדרין מיני ב', סופה מ"ו ח' ופרקא דכבינו הקדוש בבא דחמסה סימן ל"ו.

(2) ע"י סנהדרין ג"ח תח"ג.

(3) בעה סנדונו חלמידי ישוע הוה רבן גמליאל מן השופטים. ע"י דד"ו ח"א פ"ב.

(4) בסנהדרין נביא משל יפה מליצה שר אחד על ישראל נגד הדינה מנחם, ע"י ש.

הסקילה ומקלוהו באבנים ומת, וכשעה השלישית אחר הצהרים תלו אותו על עץ וכבוא השמש הורידו אותו מעל העץ ויקברוהו מחוץ לעיר⁽¹⁾. אז נזכרו החכמים את כל הדברים, אשר דבר אותו האיש בעודנו חי, כי טקן שלשת ימים יקום מקברו ויעלה השמימה לישב לימין אביו, ויאמרו: אולי יוציאו אותו תלמידיו מקברו, למען יאמנו דבריו אשר דבר בחייו, ויטהר אחד מהם ויבא גם הוא בתוך הבאים על קברו של אותו האיש ויעש עצמו כאלו גם הוא בוכה ומקונן עמהם כל הלילה ההוא. הבקר אור וכל העדה התפרדה ואותו חכם עשה עצמו כאלו הוא בורח עמהם, ואח"כ חזר אל הקבר ויוצא משם את גויתו ויבא אותה אל גנתו, ויטמן אותה שם ולא גלה את הדבר אפילו לאשתו ובניו⁽²⁾. וילכו תלמידיו אותו האיש אל קברו וימצאו את הקבר פתוח והמת אין בו וישמחו שמחה גדולה, ויאמרו: הנה אמתים וברורים דברי משיחנו, כי עלה השמימה לישב לימין אביו כאשר אמר; ועתה יבואו ויכלטו החכמים ופניהם יחורו, עתה ידענו כי משיח ה' הוא. ויתאספו כלם וילכו אל פילטוס ויאמרו: "עתה תראה כי שקר ענו החכמים במשיח ה', ועתה שלח נא ותדע כי כאשר אמר שיעלה השמימה ביום השלישי לישב לימין אביו כך היה, שיעלה וקברו פתוח". וישלח פילטוס לקרא את כל החכמים והסנהדרין ויבואו לפניו ויאמר אליהם: "ענו עתה כי נביאכם אשר הרגתי לבקשתכם כאשר אמר שיעלה השמימה כן עשה". ויען אחד החכמים ויאמר: "שקר הדבר כי גוף ישוע הוא כגנתי". ויאמר אליו פילטוס: "הביאו אותו אלי!" מיד נכנסו חכמי ישראל לגנת אותו חכם ויוציאו את גוף ישוע ויביאוהו אל פילטוס, ויאמר אל כל המאמינים: "הנה חזר משיחכם מן השמים והנדה הוא מוטל לפניכם, ועתה בקשו את פניו אולי ישן הוא ויקץ. וכל העדה הזאת ברחו בראותם את הדבר הזה ויתחבאו בטעויות ובנקיקי הסלעים ויסבכו מעיר לעיר ובכל מקום בואם מצאו אותם צרות רבות ורעות⁽³⁾."

(1) בספר תבואות הלחץ דף ק"ה הוכיח לדעת, כי טעות היא להאמין שקברו של ישוע הוא בתוך העיר וכו', וכבר דברתי עם חכמי העמים בדבר הזה והודו לדברי. ויסוד טעות זו הוא מזמן העלגות א"ס קונסטנטיין, כי הוא זכמריה בדלו מלכס דברים א"ס לא היו ולא נבראו והכחו אותה ומופזיס להלביז אנונחס בלב העם.

(2) המזכירים יספרו, כי נזכר המגדלית היתה הראשונה אשר נצרה את סתלמידים כי קם ישוע מקברו והם לא האמינו לה עד שגרא אלהים, ואך גאעין אנהו? — ובמתי (כ"ח ע"ז) יספר, כי ינאה הסמועה בין היהודים כי תלמידיו נגבונו. —

(3) כן המית גרון קיסר רומא בשנת 75 למנינם את פטרס ואת פולוס בזיחה וסונה על שהיו נכוחים את העם לאמונת ישוע, וכך היו נדפסים על צוארם ככל הארצות עד ימי הקיסר קונסטנטיין, אשר אז הונה להם מעט קט מענגס ומרגוס.

ויהי אחר הדברים האלה קמו הנשואים מעדת ישוע ויעשו אגודה אחת וכיס אחר לכלם, כי איש איש מכר את אחוזתו ואת רכושו ויחלק את כל הוננו בתוך רעיו בעלי בריתו, והמה נכנסו לבתי כנסיות ובתי מדרשות להדיח את ישראל לאמונת ישוע, והיתה העת ההיא עת צרה ליעקב, כי מחוץ שכלה חרב הרומיים ומבית היו השערורות הולכות ומתרבות יום יום, ולא היה יום שלא היתה קללתו מרבה משל חברו והרבה מישראל עזבו את עמם ונוספו גם הם על עדת ישוע. כך היתה תמורת הדת מעשים בכל יום¹, ותלמידיו אשר הכירוהו פנים בפנים למדו לעשות כמעשיו וירפאו חולים ומטורפי דעת², וחכמי ישראל בראותם את הרעה תקנו תקנות לאותה שעה, למען לא יתערבו המינים בתוך בני ישראל³, וזהירו את העם להתרחק מהם בכל מיני הרחקה⁴, גם התירו להנות את השם באותיותיו⁵, ושמואל הקטן תקן ברכת המינים⁶, גם הלכו להתוכח אתם באמונה ודת⁷, וכ"כ הרבו המחלוקות והמריבות עד אשר היה ישראל בהרבה מקומות לבז ולמשסה⁸, ויתנו חכמי ישראל את עיניהם באחד מהם ושמו יוחנן, ויאמרו אליו שבחכמתו ופר ויקלקל מחשבתם ויפרצו בו להתדבק אליהם ולאמונתם, כדי להוציאם לגמרי מאמונת ישראל. ויטאן יוחנן, כי אמר פן אשחית את נחלתי. אבל חכמי ישראל גזרו עליו וישמע אליהם. ויעבור את כל הארץ לארכה ולרחבה ויעבר קול בטחנה: מי האיש המאמין בישוע יבא אלי! ויאמר: קול שמעתי מדבר אלי מן השמים לאמר: הט אזנך בני ורד העד בעמי לקבל עליהם את תורתי אשר אנכי מצוך היום.

(1) עיי' מדרש שמוח י"ט.

(2) אחד נהסס היה יעקב חס כפר סכניא, עיי' אדוהיו ע"ז י"ז ח', סס כ"ז ב' ובהוס' סס, ירושלמי עיי' פ"ב ה"ב ובזכר סוף פ"ד, גם בקהלת רבה פ"א ופ"י.

(3) האומר חגי עובר לפני הידבה בלבושים חף בלבושים לא יעבור וכו' חייטין שמה מדרקה בו מינות (מגלה כ"ד ב' ועיי' לעיל בספרנו פ"ד).

(4) עיי' עיי' י"ז ח', סס כ"ז ב', חולין י"ג וחוספתא חולין פ"ב.

(5) עיי' משנה בסוף ברכות ומדרש ההלוי ל"ו.

(6) עיי' ברכות כ"ה ב' וירושלמי ברכות פ"ד.

(7) שבת קמ"ז ח' וחוס' ע"ז י"ז ח' ד"ה הרחק מעליה, ועיי' שבת קמ"ב ח' ובפירכ"י סס ב"ד"ה לבי חבדן. ולי נראה שיש לתקן לבי "אביון", מפני שהגרים הראשונים קראו עמם "אביונים".

(8) עיי' מס' שמחה פ"ו שאלו לא עמדו פלוני ופלוגיה; זו היא הגירסא הנכונה

ויענו: כל אשר תדבר נשמע ומצותיך נעשה! ויאמר יוחנן: שמעו אלי בני ישוע! הנה ארובות השמים נפתחו לי ושם ראיתי את ישוע אדוננו יושב לימין אביו וכל צבא מעלה כורעים ומשתחווים לפניו ומברכים אותו, ויוצני ישוע לאמר: האמנם צויתי שלא תוסיפו ולא תגרעו מתורת משה מאומה¹, אבל דעו לכם כי מאסתי עתה בתורת משה ובכל המאמינים בה, וכל הרוצה להיות במחיצתי יוציא אִיע מכלל התורה הזאת ולא יתחבר עם בעלי כריתה כי מאסתי גם ובתורתם, ולא תשבתו עמם לא בשבתותיהם ולא בטועדיהם כי שנאה נפשי איתם, וזאת הברית החדשה אשר אנכי נותן לכם היום²: כיום השביעי לא תשבתו³ וכיום הראשון לא תעשו כל מלאכה⁴, ושום איש מעדתי לא ילך אל בית תפלתם כי גאלה נפשי בהם, ואם יכביד יהודי את עלו עליכם תקבלו באהבה, ואם ישלחך יהודי בדרכו היה זריו לשמוע לו, ואם יכך על הלחי הימנית תטה לו גם את האחרת להכותך, ואם יחרפך תשים מחסום למו פיך, כדי להראות ענוה ושפלות כמו ישראלים בעיניכם ענותו ושפלותו של ישוע אשר הראה לפני היהודים, אף אם היה לאל ידו לעשות להם רע ולא עשה, ואתם בדרכיו תלכו ואת מצותיו תשמרו, והמה עתידים לתן את הדין ולא יזכו להיות במחיצתו, ואתם הדבקים בו ובמדותיו בנים אתם לישוע, ועין בעין

¹ עי' שבת קט"ז ב'.

² ה"א העוגלוין כלה ועי' שבת קט"ז א' ד"ה הגלויות ובפירש"י שם, שם ע"ב, חוספתא ידים פ"ב, ירושלמי סנהדרין פ"ה, מדרש קה"ל בסופו, ועי' עוד בס' רגל ישרה ו' א' ד"ה חון גלוון ודף כ"ו א' ד"ה כוס יין.

³ אעפ"י שיסוע ותלמידיו לא היו מדקדקים בשמירת שבת ככל בפ"ב, נכ"ז נמנאו ביניהם הרבה מובתי שבת (כעין נדרים ל"א א'), כמו שנמנאו בימיו הרבה חלפים נדרים מובתי שבת, ומקום מושבם הוא בארץ הגר ברוסיא ובאמריקה.

⁴ עי' תענית כ"ז ב' ובפירש"י שם, רש"י ע"ז ו' א' ד"ה יום נוצרי ועי' מס' סופרים פ"ז, וקוראי הדורות יספרו כי הקוסר קונסטנטיין מרומא צבואו בצרית הגרים בעל חת יום השבת בחפזו לחת כבוד לחילולו השמש, ומאז קם יום הראשון חחת יום השביעי, כי יום הראשון היה המוד יום השביתה לעובדי החמה, ולפיכך נקרא גם יום השמש (זקננטאג) והגרים יתגוהו מפני שיאמרו כי בו קם ישוע מן הצר, וכן כתוב גם בעקרים, חזוק אמונה והודאה בעל דין, כי ישוע והתלמידיו חגגו את השבת עד חמש מאות שנה (לפי מה שיאמרו כי ישוע היה תלמידו של יהושע בן פרחיה וחי יותר ממאה שנה לפי השבועות), עד אשר קם אפיפיור אחד שהפך את השבת ליום הראשון, הוא האפיפיור סילוועסטער שים אוננים עליו כי הוא בעל חת יום השבת בשנה של"ח למנוס, וי"א כי ההספוכה הזאת היתה בישיבת ניעא אשר בארץ צנתי בשנת 325 למהי.

תראו רב טוב הצפון לכם, ושם ינחו יגיעי כח במחיצתו של ישוע, אבל לסבול מיתה אינכם צריכים, כי כבר מסר ישוע את נפשו בעדכם. והי ככלותו לצות עליהם את כל המצות האלה ויאמר: הנה קול מדבר אלי להפריד מכם ולברככם בשם ישוע. ויברכם, וילך לדרכי, ותשועה עשה יוחנן בישראל כי מהיום ההוא והלאה נפרדו מכית יהודה ונמנעו מבוא עוד לבתי כנסיות ובתי מדרשות של היהודים. אבל רבים מהם בראותם כי לא בא יוחנן עוד, הוסיפו ללכת לבתי כנסיות ובתי מדרשות להפריד את ישראל מתורתם ותפלתם.

ז.

והי באותה העת איש אחד ושמו אבא שאול¹, וכלשונם שאול איש מרסוס, והי האיש מקנא לדת ישראל ושונא גדול לנצרים, ובראותו מעשי יוחנן אמר: אקנה לי שם גבורה בארץ! וישנה את שמו ואת מעמו ונקרא פולוס, ויסבב את כל הארץ לארכה ולרחבה, ויעבר קול במחנה לאמר: „שליחו של ישוע אני אשר שלחני לעדתו לכשר מהכבוד הגדול שעושים לו בשמים כי הוא יושב לימין אביו“. ויאמר: כה אמר ישוע העבירו תער על כל ראשיכם וזקניכם ומכל אשר תאוו נפשכם תאכלו, נבלות וטרפיות שקצים ורמשים, וחלילה לכם לנגוף את בשר ערלתכם, כי כל התורה והמצוה אשר נתן ה' ביד משה במלה מעתה. ביום הראשון תשבותו ותתענגו ארת נפשותיכם. את חג המצות לא תשמורו ובמקומו תחוגו חג לזכר היום שבו עמד ישוע מקברו ויעל אל אביו השמימה,² ובמקום חג השבועות תחוגו

¹ הוא היה מתלמידי ר"ג הזקן וממנו הוא המאמר הידוע בפסחים נ"ו א' ובהוספתא מנחות פ"ג. ו"א שהיה גוי ונתגייר, למען ישא חת בת הכהן הגדול שאהב אותה ומסוס שלא נתנה לו חזר לסורו, ומסנאחו לישראל עמד לבטל מילה ושבת וכל דיני התורה. ו"א כי פולוס לא משנאחו את היהודים עשה זאה כ"א מההבחו אותם, כי ראה להכניס גרים חתה כנפי היהדות וראה שהמילה והשבת עומדים להם למכשול, ולא עוד אלא שאינם חובים בזה כלל עפ"י החזרה והקול להם להביאם בדת היהדות, והא ראה שמה שהקול לגוים החמיר לישראל, ועי' בסי' ירושלים לאב"ג נד ק"ד מה שהביא שם בשם הגאון יעב"ץ. ואחרים אומרים כי מעולם לא היה פולוס מתלמידי ר"ג הזקן, מפני אשר מכל דבריו נראה כי היה איש המוני ולא קרא ולא שנה ולא שמש ח"ה.

² האפיפיור פיוס התקין בשנת 163 שלא יחוגו את חג הפסח אלא ביום ראשון בשבת שיחול אחר חגם של היהודים, כדי שלא יראה שהם חוגגים אהגו יחדיו, אולם מעטים היו אשר שמעו בקול תקנתו. אה"כ קם האפיפיור וויקטור ובשנת 203 ראה לעשות כמעשי פיוס, ובראותו שהגרים המזרחיים לא יאצו לשמוע בקולו כהב

חג לזכר היום שבו אָצַל ישוע מרהו על תלמידיו, ואת שבתות היהודים ומועדיהם לא תזכירו כי מאס בם ישוע, ואל תצטערו בגלל היסורין אשר סבל כי רצה לסבול אותם כדי להצילכם מניהנם, ולא תתגרו ביהודים מלחמה ולא תנטרו להם שנאה על ככה, כי הם חשבו לרעה ודכל היה לטובה להיטיב אהריתכם ולהחיות עם רב כמוכם, וע"כ עליכם להחויק למו טובה כל הימים ולהיות נעלבים ואינם עולבים, ובוה תמצאו חן בעיניו ותזכו לישב במחיצתו. — ואבא שאול קנה לו שם טוב כיוחנן רעהו, כי היו בחכמתם למחסה לישראל. ומן היום ההוא והלאה נבדלה העדה מקרב היהודים ונתרחקו מהם בכל מיני הרחקה ולא השחיתו את גבולם.

ח.

1) אח"כ בחרו חכמי ישראל ביניהם כחכם אחד שנקרא אליהו, ויאמרו לו: כלנו גזורים עליך שתהיה מושיענו, כי אתה ידעת מכל ההרפתקאות דערו עלינו מזמן ישוע ועד אתה ואין לנו מנוחה מתלמידיו ומכל הנוהים אחריו, ע"כ גזורים אנחנו עליך, שתראה להוציאם מכלל ישראל ואנחנו מקבלים עלינו כחרם את כל עונותיך לפני ה' מהעין רוזה. וילך אליהו לעיר אנטוכיא ויאסוף את כל המאמינים ויאמר להם: "אחי בני ישוע! דעו שאני תלמידו של ישוע אדוננו והוא שלחני אליכם להורותכם הדרך אשר תלכו בה ואת המעשה אשר תעשו. ויתקבצו אליו ויריעו תרועה גדולה, וישאלו אותו: "איה הוא ישוע?" ויאמר להם: "הוא בשמים עם אביו!" ויוסף לאמר: שמעו מה שאמר ישוע ויצוני לאמר לכם, כמו שסבל הוא בחייו על הארץ כך המצוה עליכם לסבול, ודעו לכם כי ישוע הוא אויב ליהודים ונבדל מהם, וחפץ שגם אתם תעשו כן ותתרחקו מהם, ואל תישמרו לא את שבתותיהם ולא את מועדיהם. גם זאת יצוה לכם שתעשו לכם דמות אדם כתבניתו ותשימוה על שני עצים שתי וערב למען תזכרו תמיד מה שנעשה לו ושסבל הכל רק בשבילכם. ואת תפלותיכם רעשו נבדלים מהם ולא תתחתנו בם, ותחת יום השביעי תשבתו ביום הראשון, כי ביום ההוא עלה ישוע מקברו. ויענו כלם: "כל אשר צוית נעשה!" ויוסף לאמר: "מצות ישוע

הצרת להסכן הגדול פוליקראטי שישחל שיקבלו הנזרים עליהם לחוג ביום הנזכה, אבל הסכן הזה ענה, כי אין לו רצון לסנות מדברי הכהוב ולסמוע בקול אדם (אף אם אפיפורה הוא וחייב להאמין עליו כי אינו עלול לגיחות!), ע"כ גאלרו החגים במקומם ובזמנם עד ישיבה נילעא.

1) עי' בבבב"ד ליעללונעק ח"ו מספר ט"ז עד ספר י"ע.

חזקה עלי' שאשב בדרך וקא אוכל בשר ולא אשתה יין רק לחם ופרות,
 כדי שימצאני טהור בכל עת שירצה לדבר אתי. ואלהיו זה הלך למבריא,
 ויעש גם שם כמעשהו כאנטוכיא ומאז והלאה נבדלה כל העדה מעל
 היהודים, ויעשו לאלהיו בית לשבת בו. ובמקום אחר קם איש אחד ושמו
 ניסמור, ואף הוא למד אותם דרכי ישוע ומצותיו, ויצו לכל עדתו בענש
 חרם ונדוי ואבוד העה"ב שלא לקחת רק אשה אחת, ויאמר עוד לבטל
 גרושי אשה,⁽¹⁾ ויתקן לעמו עוד תקנות רבות ככל מה שעלה על דעתו.

מ.

(2) ולא רחוק מזמן ההוא היה איש אחד בישראל ושמו שמעון כיפא,
 והאיש ההוא היה גדול ונכבד בעיני חכמי ישראל. ונכנסו ונתקבצו כל בית
 ישראל ויפלו לפניו ארצה ויאמרו אליו שילך אל קהל הנצרים למען ירחק
 אותם מעל עדת בני ישראל. וישלח שמעון לקרא לזקני הנצרים, ויאמר
 אליהם: „הנני חפץ ללכת עמכם, אך בתנאי אם תעשו אותי לרב ומישל
 עליכם“, ויענו הנצרים: „בן נעשה כאשר דברת והאיש אשר ימרה אח
 פיך יומת“. וילך שמעון עם הנצרים והתראה לפניהם כאלו דבק באמונת
 מאד ויזהירם על התורה והמצוה שנתנו להם יוחנן אבא שאול ואלהיו,
 והזהירם שיתרחקו מעל אהלי היהודים, והנצרים שמעו לכל מצותיו, והיו
 בעיניהם למאמין גדול ואדוק באמונתם. כרבות הימים צוה שמעון לבנות
 לו בית ומגדל על הסלע, כי אמר שכן צוה ישוע, וכל מחשבותיו היו
 להתכודר מהם שלא יתגאל בפתכגם. וישמעו אליו הנצרים ויבינו לו את
 המגדל וישב שם, וכל הימים היה מתכודר וילמוד בתורת משה, ופעם אחת
 בשנה יצא לפני שער המגדל וישמיע לעמו מצות ותורות, והם האמינו בו
 מאד וישמעו לקולו, וע"ש הסלע שישב עליו קראוהו היהודים כיפא והגוים
 כגוהו פטרוס. וישמעון בהיותו סגור במגדל הסלע היה עוכד את ה' בכל
 נפשו, ויחבר כמה פיוטים כמו שעשה הקלירי⁽³⁾. וישלחם ע"י איש עתי

(1) ע"י דור דור ודורסיו ח"א דל רל"ה, והמבכרים יספרו כי ישוע בעמנו
 בטל את הגרושין, וע"י מה שכתבתי בפתח דברי.

(2) ע"י בבסה"ד ליעללונעק ח"ה דל ח' וחיו דל ע"י.

(3) לפי עדות הח' שד"ל בכרס חמד ג' דף ק"ב ובסי' קובץ מעשי ידי גאונים
 קדמונים דף ק"ז נמצא כחוב במחזור ויטרי בשם ר"ח שמעון כיפא יסר
 יוה"כ אהן ההלכה, ובסי' המחזור מסנה הס"א כחוב כי שמעון בן
 את השבח הזה לאחר שחקן להם אמונ' ישוע וסם עמנו במגדל רומי כ

לִיד חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵם מִסְרוּ אוֹתָם לָרִי נִתַּן הַכְּבָלִי שֶׁהָיָה רִישׁ גְּלוּתָא וּמִשָּׁם
נִפְּצוּ בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל. וְהָיָה רִצּוֹן שְׂוִיגֵינוּ הַתְּפִלּוֹת הָאֵלּוּ עַל מַחְבְּרֵם
וְתִהְיֶה נַפְשׁוֹ צְרוּרָה בְּצִדְרוֹ הַחַיִּים.

וּבְמִים לַחֲ. וְהָיָה גִרְמָנִין כִּזְבַּע פִּתְמָאֲסִרְפֵּעַ שֶׁל פֶּאֲרִיקֵל שֶׁנָּה עָ' לָד כ"ז שָׁר' הַיִּדֵן
טְרוּיִים רֶשֶׁם בְּפִירְבּוֹ עַל נִשְׁמָת: "מֵאַחֲרֵי כֵן שִׁמְעוֹן כִּיפָא יִסְדוּ", וְשִׁפְיִירֵשׁ סְדוֹר
הַתְּפִלָּה מִרְבֵּעַ טְרוּיִים כ"י נִמְלָא ג"כ: "שִׁמְעוּ מִר"י בְּרַ יַעֲקֹב שָׁר' שִׁמְעוֹן בֶּן כִּיפָא
יִסְדַּ נִשְׁמָת עַד מִי יִדְמָה לָךְ", ע"ש. וּבְכַהֲמִיד לִיעֲלִיעֵקֶק כְּהוֹב שְׂרָאָה שְׁנֵי פִיטִים
מִיּוֹחְסִים לְשִׁמְעוֹן כִּיפָא. — וְנִפְלְאָת הָיָה אֵיךְ עֲשָׂה הַהַגְדָּה אֵת רֶאֱשׁ הַלְמִידוֹן שֶׁל יִבּוּעַ
הַלְרִי לְצִבּוּעַ וַיִּיחַסוּ פִיטִים לְהַדְיִיג שִׁמְעוֹן פְּטָרוֹם בְּרַ יוֹנָה שֶׁהִיָּה הַדְיִוֹט וְלֹא צִעַל
בְּרִיָּה (מַעֲטֵי הַשְּׁלִיחִים ד' י"ג) וְרַבּוֹ קָרָא אֹחֻזוֹ "קָטָן הַאֲמוּנָה" (מִזִּי י"ד ל"ח) וּבְמַרְס
קָרָא הַתְּרַנּוּגוֹל כַּחַם בּוֹ שֶׁלֶם פְּטָמִים (כְּכַתּוּב בְּהַעֲוִגְלִיּוֹן); וְכִי כִי טַעוּת יֵשׁ צְדָבְרִי כִי
הֵם כְּהוֹב שִׁמְעוֹן פְּטָרוֹם חַחַת הַפִּיטָן שִׁמְעוֹן בְּרַ יַחֲקִי, וְאֹלֹי הִיָּה אִישׁ אֶחָד צִימִי
הַבְּרִיָּים שֶׁהִיָּה שִׁמּוֹ שִׁמְעוֹן כִּיפָא אִו כְּפִי טִים אֲוֹנִים—שִׁמְעוֹן בֶּן יִפֶּה.

גִּרְשָׁם בְּאֲדַעַר הַכְּתָן.

אדון יקר ונכבד!

הנני מתכבד לשלוח לכ"מ את ספרי ואבקשהו
כי יאכה נא בטובו להשיב לי את המחיר כפי אשר
ידבנו לבו, כי את כל הכסף הזה הקדשתי לטובת אחינו
האובדים והנדרחים מארץ רוסיא, העוברים דרך עירנו,
מבלי לנכות לעצמי גם את הוצאות הדפוס.

חשבון הכסף ושמות כל המתנדבים אפרסם
בכל מ"ע לישראל. מאת כל מו"ל מ"ע וסופריהם אבקש
להודיע את הדברים האלה לטובת הגולים העניים
ולצדקה תחשב להם.

הצעיר שנפרחי כהונה
גרשם באדער הכהן.

כתובתי:

Gustav Bader

KRAKAU, Wawrzyńca 20.

